

Consultatie Omgevingsvisie en Omgevingsbeleid Provincie Zuid-Holland

De Koninklijke Vereniging van Hoveniers en Groenvoorzieners, waarbij ruim 1.000 bedrijven actief in het ontwerp, aanleg en onderhoud van tuinen, openbaar groen en groene gebouwen zijn aangesloten, heeft met belangstelling kennis genomen van uw Omgevingsvisie en Omgevingsbeleid voor de fysieke ruimte. Met de complete uitwerking en de brede aandacht voor de vele thema's die binnen de fysieke ruimte spelen, willen wij u complimenteren. Als VHG hebben we met name gekeken naar die elementen, die betrekking hebben op de groene inrichting en het beheer van het stedelijke gebied. Wij zijn blij te lezen, dat groen door u geborgd wordt vanuit de waarde die groen heeft voor de kwaliteit van het leefklimaat, de biodiversiteit en gezondheid van de inwoners.

Bij het doornemen van de stukken zou VHG graag de volgende suggesties willen meegeven:

Algemeen:

Convenant Klimaatadaptief Bouwen:

De provincie Zuid-Holland heeft het initiatief genomen voor het Convenant Klimaatadaptief Bouwen. VHG is hier ook partner in. Het convenant heeft diverse tools opgeleverd, die een bijdrage leveren aan nieuwbouwprojecten die rekening houden met de effecten van de klimaatverandering. Vanuit VHG hebben we als tools onze concepten van De Levende Tuin, Het Levende Gebouw en De Levende Openbare Ruimte ingebracht. Hierin zitten veel op wetenschappelijk onderzoek gebaseerde handvatten en gerealiseerde showcases, die klimaatadaptief bouwen en inrichten van de buitenruimte bevorderen. Ziet de provincie mogelijkheden om de verworvenheden en instrumenten vanuit het convenant te borgen als mede sturend onderdeel van de Omgevingsvisie en het Omgevingsbeleid?

Wijziging Besluit Bouwwerken Leefomgeving:

Daarnaast is er een wijziging van het Besluit Bouwwerken Leefomgeving in voorbereiding, waarmee gemeenten nadere verplichtende eisen op het gebied van duurzaamheid kunnen opleggen bij het realiseren industriedaken. Deze eisen kunnen betrekking hebben op bijvoorbeeld het aanleggen van groene daken voor wateropvang en biodiversiteit. Wanneer op deze daken in het kader van de energietransitie ook zonnepanelen worden geïnstalleerd, dan gaan deze panelen langer mee en renderen beter vanwege de koelende werking van het groene dak. Ziet de provincie mogelijkheden om ook deze wijziging op termijn in de Omgevingsvisie en het Omgevingsbeleid te verankeren?

Specifiek:

Ambitie naar een klimaatbestendige delta met innovatieve oplossingen:

In de ambitie voor de verdere ontwikkeling van een klimaatbestendige delta wordt de toepassing van innovatieve oplossingen genoemd. Graag pleiten we er hier voor nadrukkelijk ook de zogenoemde 'nature based solutions' als innovatieve oplossing mee te nemen. Vanuit de groene sector is er veel kennis en ervaring over de aanleg en het beheer van deze toepassingen. Als VHG pleiten we ervoor om de groenprofessionals al vroeg te betrekken in de planvorming en ook in het aanbestedingsbeleid voldoende aandacht te besteden aan de instandhouding van groen als onderdeel van klimaatoplossingen.

Ambitie Groene Ruimte en Norm bergings- en afvoercapaciteit regionale wateren

De provincie zet in op het realiseren van een groenblauwe structuur, waarmee een samenhangend stelsel van groene ruimtes en routes de stad en het land met elkaar verbinden. Daarmee ontstaat een groene infrastructuur, die vele functies kan vervullen. In artikel 4.2. lid 2 van de verordening wordt gesproken over een norm voor de bergings- en afvoercapaciteit van regionale wateren in de bebouwde kom. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen bebouwing en vitale infrastructuur enerzijds en openbaar groen en sportvelden anderzijds. Groene oplossingen, zoals waadi's en daken, kunnen inderdaad ingezet worden voor het bufferen en vertraagd afvoeren van water. In die zin is de voorgestelde norm voorstelbaar. Anderzijds zullen er groene onderdelen binnen de groenblauwe structuur in het stedelijke gebied zijn, die kwetsbaar zijn voor overstroming en vanwege hun waarde wellicht bescherming moeten hebben tegen wateroverlast en droogte. Is het voorstelbaar, dat vitale groene infrastructuren benoemd worden als onderdeel in de hogere norm voor bergings- en afvoercapaciteit?

Ambities naar een levendige meerkernige metropool en een gezonde en aantrekkelijke leefomgeving

Mensen maken de stad met alles wat daar bij hoort. Die essentie is mooi omschreven in de ambitie naar een levendige meerkernige metropool. Groen vervult hierin een verbindende rol en voegt kwaliteiten toe, die verder gaan dan alleen ruimtelijke elementen. Groene schoolpleinen dagen bijvoorbeeld kinderen uit meer te bewegen en contact met de natuur te zoeken. Groen verbindt buurten met kleine projecten in de vorm van een buurtmoestuin of een vlindertuin. Jongeren en ouderen komen meer met elkaar contact in generatietuinen. Groen heeft ook een duidelijke sociale functie, die wij hebben uitgewerkt in onze concepten waaronder die van groene schoolpleinen. Deze concepten bieden wij u graag aan als concreet handvat voor de verdere ontwikkeling groen in een levendige metropool.

Binnenstedelijk groen

Wij zijn bijzonder blij met een apart hoofdstuk over stedelijk groen in deze Omgevingsvisie. Graag bieden wij ons aan als partner bij de verdere uitwerking van deze beleidskeuze.

Stedelijke ontwikkelingen binnen bestaand stads- en dorpsgebied/verstedelijking en wonen

In deze hoofdstukken wordt geschreven over hoe bouwopgaven worden gekoppeld aan het verstedelijkingsvraagstuk. Aangegeven wordt, dat de provincie zich bewust is van de grenzen aan de mogelijkheden tot verdichting. Naast de waarborg van klimaatrobuustheid vervult ook natuurinclusiviteit hier een belangrijke rol in de ruimtelijke kwaliteit. Wij willen ervoor pleiten om ook dit toe te voegen aan het overwegingen- en motiveringskader bij verdichting.

Samenwerking provincie met andere overheden

“Toekomstige beleidsvernieuwing biedt kansen voor verbetering van de kwaliteit, maar het is niet te verwachten dat die groot genoeg zijn om alle knelpunten en problemen substantieel op te lossen.... Bovendien geldt, dat de provincie samenwerkt met andere overheden en de eigen sturingsmogelijkheden van de provincie gelimiteerd zijn. Voor substantiële verbeteringen en het oplossen van problemen zijn inspanningen van alle overheden en andere partijen nodig”. Het betreft hier een citaat uit de Omgevingsvisie, bladzijde 41. Dit is een bijzonder belangrijke constatering, die het succes van de implementatie van deze visie mede zal bepalen. De vraag is wie de regie zal voeren en op welke manier monitoring kan op plaatsvinden op de realisatie van de doelstellingen en ambities. Wat is het beeld dat de provincie hierbij heeft en wat zou er nodig zijn om die sturing goed inhoud te geven?

Behoud en versterking biodiversiteit

Wij juichen de aandacht voor behoud en versterking van de biodiversiteit van harte toe en bevelen hierbij aan ook de het stedelijk gebied in de beleidskeuze te betrekken. VHG wil zich, samen met andere partijen, verbinden aan een nieuw op te zetten themaspoor biodiversiteit in het stedelijke gebied binnen het Nationaal Deltaplan Biodiversiteitsherstel. Mogelijk kunnen we hier in partnerschap samen optrekken.

Versterking groenblauwe structuren

Wij zijn bijzonder enthousiast over de beleidskeuze rondom de versterking van groenblauwe structuren. Wij zien hiermee invulling gegeven aan het initiatief van de Europese Commissie rondom de 'green infrastructure' wat wij de afgelopen jaren in onze contacten in Brussel steeds warm omarmd hebben. Groenblauwe structuren leveren belangrijke ecosysteemdiensten, die in de toelichting bij uw beleidskeuze verder zijn gemotiveerd. Ook bij de uitwerking hiervan bieden wij graag ons partnerschap aan.

Wij hopen u met deze reactie van dienst te zijn en een goede bijdrage aan de verdere uitwerking van de Omgevingsvisie en het Omgevingsbeleid in de Provincie Zuid-Holland te hebben gegeven. Voor een nadere toelichting houden wij ons van harte aanbevolen.

Namens Koninklijke Vereniging van Hoveniers en Groenvoorzieners

Egbert Roozen, directeur

Telefoon: (030) 659 55 50

Mail: e.roozen@vhg.org.